

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in tožile v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 40.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 22. maja 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Nova javna dela v pokrajini

Ekse. Visoki komisar je te dni določil izvršitev tretje skupine javnih del v pokrajini, za katere je bilo določeno 10.8 milijona lir. Tretja skupina obsega naslednja javna dela:

1. stavbna dela na zgradbah za 1.447.522 lir;
2. melioracije in izboljšanje zemlje za 204.560 lir;
3. cestna dela pod vodstvom AASS za 5.1 milijona lir;
4. cestna dela pod vodstvom Visokega komisariata za 1.6 milijona lir;
5. zdravstvene in higienske ureditve (2. del) za 14.800 lir;
6. električni daljnovodi za 173 tisoč 410 lir.

Pod točko 1. spadajo med drugim: adaptacijska dela pri šoli na Vrtači, ureditev električnih naprav pri glavni pošti, ureditev gledaliških poslopij, zgraditev vodnjaka v splošni bolnišnici, postavitve carinske postaje pred St. Vidom pri Ljubljani, ureditev in izpolnitev kmetijske šole v Mali Loki ter ureditev cerkve sv. Martina v Metliki in zdravstvenega doma v Črnomlju.

Melioracijska dela bodo izvršena v grosupeljskem, dobrepoljskem in rakiškiškem okolišu ter v Črmošnjicah.

Pod vodstvom Avtonomnega državnega cestnega podjetja (AASS) se bo nadaljevala ureditev državne ceste Ljubljana-Skofljica, pod vodstvom Visokega komisariata pa bodo urejene pokrajinske in tudi nekatere občinske ceste.

Med higienske ureditve spada vodovod v Orehoveu, v tretji skupini javnih del pa bo končan tudi električni daljnovod Kočevje-Brezovica, ki se gradi pod vodstvom Kranjskih deželnih elektrarn s podporo Visokega komisariata.

Imenovanja pri Zavodu za združništvo Ljubljanske pokrajine

Z odločbo Visokega komisarja je bil postavljen za predsednika Zavoda za združništvo Ljubljanske pokrajine g. Bogomil Remec.

Z drugo odločbo Vis. komisarja je bil postavljen kot strokovnjak s pravicami in področjem iz čl. 8 naredbe z dne 30. aprila fašist. cav. uff. dr. ing. Alojzij Faleschini, da pomaga predsedniku Zavoda za združništvo.

Za izrednega komisarja pri Prevodu

je bil imenovan z odločbo Visokega komisarja fašist dr. Karel Seala z nalogo, da izvede finančno ločitev glede poslovanja Preveda izpred 30. aprila in novo finančno ureditev po naredbi z dne 2. maja 1942-XX, ter da izvede preosnovo zavoda, kakor tudi da predloži nov statut in pravilnik.

Prodaja časopisov, revij itd. ob nedeljah

Ponovno opozarjamo prodajalce časopisov, revij itd., da morajo biti prodajalne časopisov, revij, monopolnih predmetov (razen tobačnih izdelkov) ob nedeljah odprte, in sicer v smislu naredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic z dne 3. oktobra 1941-XIX. Če te prodajalnice ne bi bile odprte, zadenejo njih lastnike sankcije te naredbe.

Snažnost v gospodarstvu Zanimiv madžarski zakonski predlog

Madžarski parlament razpravlja sedaj o zakonskem načrtu »v varstvo snažnosti v javnem življenju«. Dodatna kazenska določila naj onemogočijo korupcijo. Pri predložitvi zakonskega načrta je pravosodni minister poudaril, da zasluži delo madžarskega uradništva vse priznanje in zakonski načrt ni bil predložen, ker bi ga nekateri posebnimi primeri zahtevali. Ozračje časa je povzročilo, da se danes uveljavlja državni vpliv tudi v onem sektorju življenja, ki je bil dosedaj popolnoma pridržan zasebni iniciativi.

Država mora zaradi vojne in načelne odklonitve liberalnega gospodarstva posegati v gospodarsko življenje s številnimi predpisi. Uradnik dobiva tako pooblastila za odločanje o stvarih, ki jih strokovno ne obvlada. Uradnik mora odločati o zadevah, ki so za vojno in narodno gospodarstvo največje važnosti, na drugi strani pa tudi silno vplivajo na zasebno gospodarstvo. V takšnem položaju dostikrat ne pomagata niti brezhiben značaj niti najboljša volja. Oddaja javnih del, dodeljevanje surovin, določevanje cen, dovoljevanje kreditov, vse to so vprašanja, ki se samo z juridičnimi in upravnotehničnimi predpisi ne morejo rešiti.

Pri svojih odločitvah se more uradnik opreti na številne odbore iz krogov praktičnih gospodarjev, ki so mu kot posvetovalna telesa ob strani. Uradnik pa mora dostikrat nastajajoča nasprotja izgladiti, predvsem pa mora nujno neizogibne izjeme od pravil legalizirati, ker bi gospodarsko življenje brez teh izjem čisto zamrlo in se birokratiziralo.

Tu pa se začne delovanje onega tipa »poslovnih ljudi«, za katere predvsem veljajo določbe novega zakonskega načrta. V prvi vrsti veljajo za one ljudi z imenom in družabnim ugledom, ki imajo kot bivši politiki ali uradniki ali pa na podlagi svojih rodbinskih zvez dobra znanstva z uradniki. Na podlagi njih vizitke so jim vrata povsod odprta. Ti ljudje so zasebnim gospodarskim podjetjem na razpolago, da s svojimi osebnimi zvezami potlačijo stvarne razloge v korist svojih klientov. Za svoje usluge se puste navadno tudi plačati, so pa pri tem navadno mnjenja, da delajo dobro in pravilno. Močno tudi vpliva na nje staro naziranje, da mora vsak, kdor se bavi z gospodarstvom hitro obogateti.

Novi zakonski načrt je naperjen

predvsem proti poklicnemu izkoriščanju osebnih zvez in kaznuje podkupovanje v kateri koli obliki. Kaznuje pa tako tistega, ki da, ko onega, ki vzame. Pravosodni minister je tudi sprejel predlog nekoga poslanca, da se upokojenim uradnikom prepoveduje sprejeti nameščenje pri podjetjih, s katerimi so bili pred svojo upokojitvijo v zvezi. Ta način podkupovanja ni redek. Ni pa mogoče izdati zakonske določbe, ki bi zagrabile laikoimenovane slamnate može. Tu mora gospodarstvo samo skrbeti z razvojem poklicne etike, da se to zlo neha. Budimpeštanska trgovinska in obrtna zbornica sestavlja v ta namen posebno disciplinsko sodišče, ki naj razsodi, kdaj naj se slamnati može v konkretnih primerih odklonijo.

Posebno važno je v vojnih časih, ko mora narod napeti svoje skrajne gospodarske in moralne sile, da vlada snažnost v gospodarstvu in zlasti še v javni upravi. Zato pa je tudi madžarska javnost novi zakonski načrt pozdravila in zato se tudi v vseh drugih vojskujočih se državah ostro nastopa proti vsem, ki bi grešili proti tej snažnosti.

(Po Süd-Ost-Echo.)

Položaj na mednarodnem lesnem trgu

Najnovejša številka revije »Internationaler Holzmarkt« podaja naslednji pregled o stanju na mednarodnem lesnem trgu.

Nemčija

Nemčija vedno bolj utrjuje svoje vodilno mesto v evropskem lesnem gospodarstvu. V zasedenih in prijateljskih deželah se nemški primer vedno bolj posnema. Posebno pomembno je vodstvo Nemčije, ki ga izvaja v politiki cen na evropskem lesnem trgu. Sedaj, ko je minila trda zima, se izvajajo sečnja, priprava in odpošiljanje lesa listovcev, ki se uporabljajo za izdelovanje zabojev v okviru od vojne povzročenih razmer.

Nemški lesni trg je pod vodstvom oblasti ter skuša s sodelovanjem vseh prizadetih premagati vse težave. Celotna oskrba z lesom listovcev se more označiti kot zadovoljiva. Zastanki se polagoma izravnavajo. Gozdarska ponudba je normalna. Povpraševanje pa je še vedno tako veliko, da se les z lahkoto proda po najvišjih dopustnih cenah. Posebno živahno povpraševanje je po bukvi, ker naj ta izravna odpadke čezmorskega lesa. Dodeljevanja bukve so zavzela večji obseg, vendar pa je treba še izpolniti nekatere vrzeli. Jelše je zelo malo in večje dodelitve niso mogoče. Upajo pa, da bo mogoče dobiti iz Rusije zadostno jelše. Tudi breze najdemo dober odjem na nemškem trgu. Zato se iščejo tudi topoli, toda ponudba je skromna. Misli se na nabavo belgijskih topolov. Vendar pa bi morale oblasti cene bistveno zvišati.

Slovaška

Tako vlada ko tudi zasebniki si prizadevajo, da bi oskrbeli trg s potrebnim okroglim lesom. Primanjkuje pa izučenih delovnih moči in zato so oblasti odredile, da se kvalificirani lesni delavci oproste vojaške službe. Deloma pa so bili doseženi tudi zadovoljivi uspehi in v nekaterih krajih se je mogla sečnja povečati. Tudi z odpošiljanjem lesa so bile težave. Okrogel bukov les se je spravil primeroma lahko iz gozda, bolj težaven pa je položaj glede brusnega lesa, katerega na trgu še vedno primanjkuje.

Izvozni trg je živahen, ker so skoraj vsi uvozniki slovaškega lesa na nakupu močno zainteresirani. Pogajanja z Nemčijo, s katerimi se ureja tudi dobava slovaškega lesa v Protektorat, so se ugodno zaključila. Takoj po sklenitvi pogodbe so bili sklenjeni veliki zaključki o dobavi lesa iglavcev in listovcev. Ker je bil dogovor glede rezanega lesa sklenjen že prej, so se te kupčije že dobro razvile in bodo dogovorjeni kontingenti kmalu izkoriščeni. Zadnje tedne so se izvozile zlasti velike količine lesa v Italijo, Nemčijo in Češko-slovaško.

Madžarska

Položaj za rezani les iglavcev je zelo trden, čeprav je včasih tudi nekaj kolebanja na trgu. Trg pa more sprejeti vedno mnogo več blaga, kakor ga je na razpolago. Ta sprejemljivost trga je dejansko neomejena, ker oddajajo vojaške oblasti, javna telesa, a tudi industrija in obrt vedno nova naročila. Velika je potreba po jamskem

lesu. Upajo, da bodo mogli kriti potrebo z dobavo lesa iz Podkarpatske ter vzhodne Madžarske, zlasti z lesom iz Maroške doline. Iz Szeklerske dežele so prišle v Budimpešto manjše količine rezanega lesa iglavcev. Tudi iz Slovaške je prišlo nekaj pošiljk.

Tako v skladiščih lesne trgovine ko tudi v skladiščih žag vidno pojemajo zaloge iz prejšnje sečnje listovcev. Večjih količin ni skoraj nikjer. Proizvodnja iz nove sečnje se je tu pa tam sicer že pričela, nikjer pa se s tem delom še ni prišlo daleč, ker je težko spraviti les iz gozdov. Deloma pa je to ovirala tudi dolga zima. Vendar pa se je v aprilu položaj nekoliko izboljšal.

Kar se tiče drv, se je položaj znatno izboljšal, ker so se mogle večje količine splaviti naprej po rekah. Tudi transport iz gozdov je zelo napredoval. Veletrgovina z drvmi že prinaša na trg vagone drv in tako v Budapešti ko v drugih mestih so na trgu že znatne količine.

Romunija

Od tedna do tedna postaja težje zavzeti kakšno določeno stališče do položaja na romunskem lesnem trgu. Lesne cene se izpreminjajo neprestano, ravno tako pa tudi ponudba lesa. Stalno je samo to, da povpraševanje presega ponudbo. Še vedno se najteže dobi rezani les iglavcev za stavbeno industrijo. Tu so tudi cene posebno visoko napete. Treba je imeti kar različne zveze, da se dobi les za barake. Seveda pa je treba plačati zelo visoke cene. Nekoliko boljši je položaj glede bukve. V zadnjih tednih se je mogel laže dobiti bu-

kov rezani les, ravno tako tudi brzojavni drogi in železniški pragi. Ves drug listnat les, ki je prišel na trg itak le v majhnih količinah, pa je bil hitro razprodan. Cene so vseskozi zelo trdne. Romunske železnice so sicer skušale pritisniti na proizvajalce, a so na vse zadnje morale popustiti in plačati višje cene ko prej. Značilno za romunski lesni trg je, da so zahteve glede kakovosti blaga zelo popustile in da je prejšnje strogo sortiranje popolnoma prenehalo.

Nizozemska

Zaloge na Nizozemskem so v marcu in aprilu tako skopnele, da so ostale le še majhne partije. Razlog je v tem, ker od decembra ni prišlo iz tujine, razen nekaj slučajnih pošiljk, sploh nič lesa. Zaradi letošnje hude zime tudi ni računati, da bi prišle prve ladijske pošiljke lesa iz severa prej ko v juniju. Vso pomladansko sezono bo torej Nizozemska navezana le na domač les. Na podlagi nemško-švedskega dogovora, s katerim se je uredil tudi lesni uvoz v Nizozemsko, so se že začela pogajanja s švedskimi izvozniki. Kakor pa smo že prej poudarili, ni računati, da bi te pošiljke prišle prej ko sredi leta. Iz južnovzhodnih evropskih držav prihaja le malo lesa, kolikor ga dobavijo nemški posredniki.

Trg s trdim lesom je enako označen z velikim povpraševanjem in zelo majhno ponudbo. Iz Hrvaške so v zadnjih tednih prišle nekatere partije trdega lesa, toda so obležale na tranzitnih skladiščih.

Švedska

Švedski lesni trg je doživel v zadnjem času, kar se tiče prodaj, oživiljenje. Večje partije parjenega lesa I. in II. vrste so se prodale v Nemčijo, Dansko in Nizozemsko. Tudi rezan les se je prodal, tako plohi, ko deske in trami. Vendar pa se ni mogoče otestiti vtisa, da kažejo švedski izvozniki še vedno znatno vzdržnost. Vzrok je v tem, ker smatrajo sedanje cene za premalo vabljive. Poleg tega pa je domača potrošnja, zlasti v stavbeni industriji, vseskozi dobra. Žage imajo velike zaloge lesa in torej blaga ne manjka. Švedski izvozniki pa hočejo še nekoliko počakati, da bolje pregledajo položaj. V kratkem pa je pričakovati, da se bo kupčija poživila.

Problem grškega gospodarstva

Pri reševanju problema izdatnejše preskrbe Grčije z živežem soglašajo vsi grški gospodarstveniki, da je treba povečati agrarno proizvodnjo, različna pa so mnenja o načinu tega povečanja. Eni predlagajo, naj se znatno razširijo pšenična polja, drugi pa menijo, da ta razširitev ne sme prikrjati drugih kultur ter da so predvsem za pospeševanje kmetijskega potrebna razna melioracijska dela.

Kakor v Italiji, tako so bile tudi v Grčiji že pred leti uvedene tako zvane »žitne bitke«. Z njimi naj se nadaljuje, menijo mnogi strokovnjaki, novih nasadov pšenice pa ni treba, ker se da na dosedanjih povečati hektarski pridelek. Ta pridelek znaša 750 do 850 kg, pri skrbni kulturi pa je mogoče, da se povprečni hektarski pridelek dvigne na 1200 do 1500 kg in se tako letni pridelek pšenice zviša od 600.000 na 1.100.000 ton.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko - bolgarski trgovinski sporazum od 11. oktobra 1941. do 30. junija 1942. je podaljšan do 30. junija 1943. z nekaterimi spremembami. Obseg blagovne izmenjave je po vrednosti povečan od 800 na 1000 milijonov lir. Predvsem so povečane iz Italije dobave umetnih tekstilnih vlaken, iz Bolgarije pa dobave živil. Za uvoz svežega mesa iz Bolgarije je določenih 24 milijonov lir. Sporazum ima tudi določila o ureditvi prometa. Tako bo ustanovljena v Sofiji posebna družba za vodstvo blagovnega prometa s tovornimi avtomobili iz Bolgarije čez Skopje do Drača in Valone. Ta proga bo pozneje podaljšana čez Ruščuk v Romunijo do mesta Ploesti.

Italijansko-madžarska pogajanja o razširitvi prometa čez Fiumo so bila te dni v Stresi, Gre za izvajanje italijansko-madžarskega sporazuma o pospeševanju luškega prometa v Fiumi.

Oljčni nasadi v Dalmaciji bodo znatno povečani. Letni pridelek oliv hočejo dvigniti od 31.000 na 45.000 stotov. V tem primeru bo za izvoz na razpolago blizu 15.000 stotov oliv. Navodila za pospeševanje in povečanje oljčnih nasadov bodo dobili kmetovalci v strokovnih tečajih. Za začetek je bilo v raznih krajih organiziranih 21 takih tečajev, ki bodo trajali po 10 dni.

Nove cene za zgodnje sadje in sečivje je določilo kmetijsko ministrstvo. Cene so nekoliko višje kakor lani. Odkupne cene za češnje so od 165 do 290, za breskve od 290 do 350, za mlado čebulo 95, za stročji fižol pa od 210 do 290 lir za stot.

Predmete iz platine, iridija, paladija in drugih redkih kovin morajo oddati industriji, obrtniki, trgovci in razni zavodi, ki niso državni, po odloku, ki je izšel v rimskem Uradnem listu.

Pogodba o tranzitnem prometu skozi Trieste je uveljavljena med železniškimi upravami Italije, Francije in Švice na eni ter med železniškimi upravami Hrvaške, Srbije, Bolgarije in Grčije na drugi strani.

Italijanska avtomobilska industrija ima na Madžarskem vsako leto več odjemalcev. Po madžarski statistiki je bilo lani na Madžarskem registriranih 1651 novih osebnih avtomobilov in je bila med njimi na prvem mestu znamka Fiat z 251 (prejšnje leto 90) avtomobili.

Centrala za izvoz mesa iz Madžarske v Italijo bo velika klavnica, ki jo gradijo v Novem Sadu. Gradbeni stroški bodo znašali 1.2 milijona pengö.

Film kot učilo kmetijskega pokuka uvaja Italijanska zveza kmetovalcev, ki je dala izdelati vrsto filmov, ki ponazorjujejo najrazličnejše načine napredne agrarne proizvodnje. Prvi tak film, ki kaže življenje in rejo sviloprejke, se že predvaja v krajih, kjer hočejo pospešiti svilogojstvo.

Predstavniki italijanske tekstilne industrije obiščejo te dni Budimpešto, da se z madžarskimi industriji dogovorijo o izmenjavah surovin in izdelkov ter posvetujejo o raznih strokovnih zadevah.

Konserviranje sadja v Bolgariji

Bolgarija izvažala od leta do leta več svežega sadja in sočivja, velika pa so tudi inozemska povpraševanja po konserviranem sadju. Bolgarska živilska in konzervna industrija teh naročil ne more izvršiti, ker so njene naprave majhne in primitivne. »Südost-Echo« navaja, da je v Bolgariji samo 17 večjih sušilnic, v katerih se lahko suši na dan okrog 150 ton surovega sadja. Dalje premore Bolgarija 12 hladilnic, v katerih se dnevno ohladi blizu 500 ton sadja ter pripravijo za transport s hladilnimi vagoni. Grozdje in jabolka ostanejo v hladilnicah nekaj mesecev, izvažajo se pa le pozimi.

Pomanjkanje premoga v Turčiji

V Turčiji primanjkuje premoga, ker se je močno povečala potrošnja zaradi izredno ostre in dolge zime, važni vzroki pomanjkanja pa so tudi prometne ovire ter pičle zaloge jamskega lesa.

Najvažnejši premogovni revir Turčije je ob Črnem morju med Zonguldakom in Ereğlijem. Rezerve tega revirja cenijo na 7 in pol milijarde ton. Premogovna industrija je v Turčiji že stara. Ležišča premoga so pri Zonguldaku odkrili že l. 1828., rudnik pa je začel obratovati 20 let pozneje. Proizvodnja premoga je znašala l. 1923. okrog 600.000 ton, po treh letih že 1.2 milijona, l. 1936. pa 2.3 milijona ton. Po petletnem načrtu za pospeševanje industrije, ki so ga začeli izvajati l. 1936., se je proizvodnja premoga l. 1940. dvignila za 120%, kar pa še ne ustreza velikim količinam rezerv.

Dolga leta so se v turškem rudarstvu udeleževale razne tuje podjetniške družbe, od začetka l. 1941. pa so vsi premogovniki v Turčiji podpravljeni. Pod državno kontrolo so se obratili premogovniki sicer dvignili, niso pa bili kos močno narasli potrošnji in raznim oviram. Med dolgo zimo ni bilo mogoče dati zadostnih količin premoga železnici, plinarjam in industriji.

Večina premoga iz zonguldškega revirja gre v črnomska pristanišča, od koder se transportira proti Carigradu, od tam pa prevaža z ladjami v Izmir ali pa z železnico v notranjost države. Samo majhen del odvažajo iz revirja po železnici in to šele od lanske spomladi, ko je bila glavni železniški progi priključena stranska proga od Irmaka. Zaradi transportnih ovir so med zimo premogovniki omejili svoje obra-

te in okrog 150.000 ton premoga ni bilo mogoče transportirati iz glavnega premogovnika. Iz revirja pri Ereğliju bi morali izvoziti na leto okrog 1.2 milijona ton premoga. Poleg količin, ki jih potrebuje turško brodogradništvo, bi bilo treba izvoziti še 900.000 do 950.000 ton, za kar pa je potrebna tonaža kakih 60.000 ton. Dokler ne bo ta tonaža ob vsakem času na razpolago, ni mogoče normalno ali celo povečano obratovanje turških premogovnikov.

Kakor za odvoz premoga, tako primanjkujejo prevozna sredstva tudi za dovoz jamskega lesa. Ker med zimo zaradi slabega vremena ladje na mesec po 10 do 15 dni niso mogle prevzemati tovorov, ni bilo mogoče pozneje nadomestiti tega prometnega zastoja.

Tako so prometne ovire pač glavni vzrok vsega pomanjkanja premoga in zastoja pri proizvodnji, ki je v zadnjih letih lepo napredovala. Turška vlada je v zadnjem času sklicala več konferenc za izboljšanje prometa in prometnih zvez, pri katerih sodelujejo predstavniki gospodarskega, trgovskega in vojnega ministrstva ter zastopniki železnice in parobrodarskih družb.

Po novem načrtu preide vsa rudarska proizvodnja v državne roke. Doslej so smeli turški državljani ležišča rud in premoga, ki so jih sami izsledili ali odkrili, tudi izkoriščati, odslej pa bo samo rudosledstvo prepuščeno privatni iniciativi, vsak rudniški obrat pa bo pod vodstvom države. Najditelji rudnih in premogovnih ležišč bodo dobili odškodnine ali pa primerne deleže pri državnih rudniških obratih.

ČE POTREBUJETE

LEPO FOTOGRAFIJO, POVEČANO SLIKO, REPRODUKCIJO ALI KVALITETNE FOTO-AMATERSKE IZDELAVE, SE OBRNITE NA RENOMIRANO TVRDKO

FRANJO MAVEC
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6
NA ZALOGI VEDNO SVEŽ FOTOMATERIAL

Dohodki posameznikov in družin v Nemčiji

Revija »Wirtschaft und Statistik« je takole orisala gospodarski in socialni položaj nemškega prebivalstva:

Odločilni faktor pri cenzitvi kupne moči na notranjem trgu so dohodki družin. Okrog 93% nemškega prebivalstva živi v družinskih gospodinjstvih, samotarji pa tvorijo samo 3%. Za podlago statistične ugotovitve je bilo vzeto povprečje velikomestnega, malomestnega in vaškega okolja, pri čemer pa je bila družinska skupnost strogo ločena od stanovanjske skupnosti ter tako pri štetju niso bili upoštevani podnajemniki in hišni posli.

Na ta način je statistika ugotovila, da ima vsako drugo gospodinjstvo delavcev in nameščencev po enega člana, ki svoj zaslužek prilaga k zaslužku družinskega poglavarja ter tako zvišuje dohodke

družine. Te člane, ki svoje zaslužke prispevajo k dohodkom družine, imenuje revija dodatne zaslužkarje ali »sozaslužkarje«. Dohodki teh zaslužkarjev znašajo povprečno 15% vseh dohodkov družin, pri čemer pa so seveda znatne razlike med mestnimi in vaškimi okolji ter med družinami delavcev in nameščencev.

Največ »sozaslužkarjev« imajo v mestih družine s 3000 do 5000 RM dohodkov. Zaslužki sinov in hčera znašajo toliko, da tudi dohodki družin ne kvalificiranih delavcev ne pridejo pod 1800 RM. V tipični delavski družini se dohodek družinskega poglavarja z zaslužki družinskih članov zviša za približno 25 odstotkov.

Tako je statistika zanesljivo ugotovila, da so družine gospodarsko in socialno dosti močnejše kakor pa samci.

Gozdne zadrage v Romuniji in Bolgariji

Pri reorganizaciji gospodarstva v Romuniji so prišle spet do velike veljave gozdne zadrage. Prva taka zadruga je bila v Romuniji ustanovljena že l. 1905., do večjega razvoja in pomena pa so prišle gozdne zadrage šele po prvi svetovni vojni, ko jim je država odstopila in prodala večje gozdne komplekse. Centrala gozdnih za-

drug je dala na razpolago znatna denarna sredstva, zbirala pa je tudi kader gozdnih in lesnih strokovnjakov ter tako začela uspešno tekmovali s tujimi podjetniki, ki so izkoriščali romunske gozdove. Gozdne zadrage so bile tudi ustanoviteljice romunske lesne trgovine, ki je bila prej skoraj vsa v tujih rokah, višje mezde delavcev

pri zadrukah pa so se polagoma uveljavile tudi v nezadružnih in tujih podjetjih.

Zdaj je v Romuniji 212 gozdnih zadrug, poleg tega pa se še okrog 100 drugih zadrug postransko peča z gozdnim in lesnim gospodarstvom. Konec l. 1939. so imele zadrage 22.513 članov, zadrage glavni- nica so znašale 413, investicije 53.5, čisti dobiček pa 15.3 milijona lejev. Večina zadrug (179) deluje v starih romunskih pokrajinah.

Gozdne zadrage so posebno važne v vojni dobi, ko je nastopilo pomanjkanje delovnih moči, prevoznih sredstev in tehničnih pripomočkov. Zadrage laže premagajo razne ovire kakor posamezniki in gozdovi, ki so bili razlašeni, so prišli predvsem pod upravo zadrug, ker je na ta način dano najboljše jamstvo za uspešno gospodarstvo. Zadrage skrbijo uspešno za dobave stavbnega lesa in drv

ter imajo pri tem važno vlogo regulatorjev cen, ki so jih razni privatni lastniki gozdov prekomerno dvigali.

V Bolgariji je izšel letos februarja zakon, ki odreja zadržno ali drugačno vzajemno gospodarstvo vseh privatnih gozdov ne glede na število posestnikov in na velikost njih deležev. Pri tem so izsvetili mali gozdovi do 50 ha, gozdovi pri naselbinah, cerkvah in pokopališčih ter umetni privatni gozdni nasadi do 10 ha. Za izkoriščanje večjih gozdov so določen načrt, ki so obvezni za vse posestnike ter za vse člane gozdnih zadrug ali drugačne gospodarske vzajemnosti. Gozdno-gospodarski načrti, ki jih sestavljajo zadrage ali druge gospodarske zajednice, morajo biti potrjeni od pristojne gozdarske oblasti. Pod zadržno upravo pridejo tudi občinski gozdovi, ki se po velikosti razdele na eno ali več zadrug.

RADIO aparate, pisalne stroje, kolesa in sestavne dele se najceneje dobe

pri trdki

A. BIRKE

Ljubljana, Mestni trg 9

Telefon 24 - 56

SPECIALNA DELAVNICA ZA POPRAVILA RADIO APARATOV!

Iz bolgarskega gospodarstva

Bolgarska narodna banka je objavila svoje poslovno poročilo za leto 1941. Iz poročila navajamo naslednje podatke: Navzlic vojnim časom je mogla banka svoj čisti dobiček zvišati od 271 milijonov v letu 1941. na 374 milijonov levov.

Bolgarsko gospodarsko življenje, ki se zreali v delavnosti Bolgarske narodne banke, je že bilo v znaku nastajajoče evropske skupnosti. Nestal je za Bolgarsko ugoden položaj in je povpraševanje po bolgarskih izvoznih predmetih naraslo. Ker se je uvoz surovin zaradi prekinitve blagovne zamenjave z nekaterimi evropskimi državami ustavil, so se surovine podražile, kar je imelo za posledico dvig cen. Indeks industrijske proizvodnje je narasel od 182.8 v letu 1940. na 193.7 v letu 1941. Stavbena delavnost se je zmanjšala za približno 8%, investirani kapitali pa so narasli za 18%.

Bolgarska je leta 1940. uvozila 382.000 ton blaga v vrednosti 7.02 milijarde levov, leta 1941. pa 459 tisoč ton v vrednosti 10.29 milijarde levov. Istočasno pa je nazadovol bolgarski izvoz po količini od 996.000 ton na 460.000 ton, po vrednosti pa je zaradi višjih cen narasel od 7.02 milijarde na 9.23 milijarde levov. Trgovinska bilan-

ca Bolgarske je bila pasivna za 1050 milijonov levov, v letu 1940. pa samo za 9 milijonov levov.

Zbiranje volne v Romuniji

Ker so potrebne velike količine volne za vojaštvo, so bili izdani v Romuniji novi predpisi o zbiranju in odkupu ovčje volne. Volno zbirajo občinski uradi, prevzema in prodaja jo pa centrala poljedelskih sindikatov. Producenti sami volne ne smejo prodajati, za lastno porabo pa jim ostane 5 kg. Odkupne cene bodo zvišane, ker se je izkazalo, da so lani prenizke cene zmanjšale pričakovane uspehe zbiranja volne.

Švedska železna ruda za Madžarsko

Po švedsko-madžarski trgovinski pogodbi dogovorjene dobave švedske železne rude so se začele sedaj dobavljati. Transporti gredo skozi Stettin in deloma tudi po Odri. Vagoni, ki prepeljujejo rudo iz Šlezije na Madžarsko, se vračajo naloženi z boksitom, da je s tem racionalno izkoriščanje vagonov zagotovljeno. Tudi za ostali blagovni promet med južnovzhodnimi in severnimi državami je Stettin glavna nakladalna oziroma razkladalna postaja.

Umrl nam je naš dragi soprog, oče, brat in tast, gospod

ANTON MENCINGER

trgovec in posestnik

Pogreb ljubljene pokojnika je bil v četrtek, dne 21. maja ob 5. popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta 43 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, maja 1942.

Zalujoči: Marija, žena; Vera in Marica por. dr. Debevec, hčerki; France dr. Debevec, zet; Janez, Tomaž in Stefan, bratje — in ostalo sorodstvo.

† Anton Mencinger

Včeraj popoldne so spremili v Ljubljani k večnemu počitku uglednega trgovca in posestnika Antona Mencingerja, ki je bil vzoren gospodar in zvest član stanovskih organizacij. Udeleževal se je v sindikatu trgovcev z živili.

Za rajnikom žalujejo soproga gospa Marija, hčeri gospodična Vera in gospa Marica dr. Debevčeva in drugi sorodniki, njegova prerana smrt pa je užalostila tudi velik krog prijateljev in znancev.

Anton Mencingerju blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Gospodarske vesti iz Romunije

Agrarni nasadi Romunije so se od l. 1940. do 1941. povečali za 230.000 ha. Najbolj so se povečali nasadi industrijskih rastlin in sočivja. Nasadi pšenice so se povečali od 2.1 na 2.3 milijona ha, nasadi koroze pa skrčili od 3.5 na 3.3 milijona ha.

Državni romunski kreditni zavod v Bukarešti, ki ima na razpolago 41 in pol milijona lejev, je pooblaščen, dajati dolgoročno posojila lekarnarjem, ki hočejo v vaških občinah ustanoviti nove lekarnice.

Družba »Ford Romana« v Bukarešti je obnovila svoje obrate ter zvišala svojo glavnicu od 90 na 180 milijonov lejev.

»Radio Technica Romana« je ime nove italijansko-romunske delniške družbe v Bukarešti, ki vodi trgovino z radio-tehničnimi predmeti. Glavnica družbe znaša 6 milijonov lejev.

Žitna skladišča v Romuniji

Vrednost modernih žitnih skladišč so v Romuniji že zgodaj spoznali in cenili. Prva žitna skladišča v Galacu in Braili so zgradili že l. 1890., ko so bile take naprave še precej redke. Skladišča so bila večkrat razširjena in ima zdaj vsako prostora za kakih 15.000 ton žita. V pristanišču Konstanci ob Črnem morju so veliki silosi za okrog 100.000 ton eksportnega žita. Prva žitna skladišča so bila v Konstanci postavljena že l. 1905.

Zdaj ima Romunija v načrtu zgraditev okrog 70 velikih žitnih silosov, ki bodo lahko prevzemali po 4000 do 10.000 ton žita. Nova žitna skladišča bodo zgrajena ob železniških in avtobusnih postajah, da bi se tako čim bolj pospešilo zbiranje žitnih pridelkov.

Proizvodnja in vrednost srebra

Berlinski tednik »Das Reich« razlaga, da so Združene države Severne Amerike z velikim nakupovanjem srebra popolnoma ubile svetovno vrednost te kovine. Severno-ameriški zakladni urad je določil za v Ameriki pridobljeno srebro še enkrat toliko ceno kakor za srebro, ki je bilo pridobljeno in nakupljeno v drugih državah. S tem je srebro, čigar svetovna potrošnja daleč zaostaja za proizvodnjo, sploh razvrednoteno.

Delež svetovne proizvodnje srebra je bil v milijonih unč (1 unča = 28.35 grama) naslednji:

	1. 1933.	1. 1936.	1. 1940.
USA	22.8	62.8	66.—
Mehika	68.1	77.5	84.5
Juž. Amerika	12.8	32.9	32.5
Kanada	15.2	18.3	25.—
Amerika	118.9	191.5	208
ostale dežele	50.3	60.8	70
ves svet	169.2	252.3	278

V teh letih so Združene države kupile 2447 milijonov unč srebra; od tega okrog 500 milijonov unč domače proizvodnje in blizu 2000 milijonov unč v inozemstvu. Če prištejemo zaloge, ki jih je leta 1933. že imel severno-ameriški zakladni urad, se da konec leta 1940.

afro trikotaža in pletenine

PERILO, BLUZE, SRAJCE ZA DAME IN GOSPODE
V MAKO, SVILENEM IN VOLNENEM PREDIVU
JOPICE, PULOVERJI, SVITERJI, JERSEY-
OBLEKE, MODNI, SPORTNI DRESI, PIJAME ITD.

F. KOS LJUBLJANA
Židovska ulica št. 5

ceniti vsa severno-ameriška posest srebra na blizu 3135 milijonov unč. Po ameriški novni vrednosti ustreza to vsoti 4044 milijonov dolarjev, v trgovinski vrednosti pa ustreza okrog 89.000 ton srebra vsoti 1716 milijonov dolarjev, do-
čim je ista količina kositra vredna okrog 102 milijona dolarjev.

Zaradi velikih zalog srebra se v USA v zadnjem času predlaga, naj bi se srebro uporabljalo poleg kositra in bakra za spojkanje ter kot nadomestilo za nikelj in krom.

na kultura na visoki stopnji. Največji odjemalec tobaka južnovzhodnih dežel je že dolga leta Nemčija, naročila iz Nemčije in drugih evropskih držav pa so se močno povečala, ko je bil preprečen uvoz tobaka iz čezmorskih dežel. Zaradi tega se v vseh južno-vzhodnih evropskih deželah posveča velika pozornost povečanju tobačnega pridelka. Že leta 1940. so bili v južnovzhodnih deželah znatno razširjeni tobačni nasadi, ki pa lani zaradi vojnih težav in ovir niso mogli dati pričakovanega pridelka. Bolgarija je n. pr. po povprečju predvojnih pridelkov računala,

da bo v razmeroma kratkem času lahko pridelala na leto okrog 100 milijonov kg tobaka. Zaradi vojnih težav in slabega vremena se lani ta pričakovanja niso izpolnila. V primerjavi z l. 1940. je zaostal pridelek v starih bolgarskih pokrajinah za kakih 20%, v novih, bivših grških in srbskih pokrajinah pa celo za 50% zaradi zamujenega in preprečenega obdelovanja nasadov. Na vsem Balkanu je bil lani pridelek tobaka precej manjši kakor pa produkcij-ska kapaciteta balkanskih dežel, kar pa se letos, ker ni več takih ovir, ne bo ponovilo.

Svetovna proizvodnja tobaka

Med pridelovalci in izvozniki tobaka je doslej zavzemala važno mesto Nizozemska Indija. Ker nameravajo tam skrčiti tobačne nasade v korist drugih kultur, so nekateri gospodarski listi izrazili mnenje, da bi zmanjšanje tobačnega pridelka v Nizozemski Indiji utegnulo ovirati preskrbo Evrope s tobakom. Berlinski »Das Reich« meni, da je ta bojazen neosnovana, ker se svetovna produkcija tobaka lahko prilagodi novim razmeram in ker so tudi v sami Evropi ugodni pogoji za povečanje tobačnega pridelka. V zadnjih letih pred sedanjo vojno je dobivala Nemčija iz južnovzhodnih evropskih dežel toliko tobaka, da je lahko znatno zmanjšala uvoz tobaka iz čezmorskih dežel. Iz Nizozemske Indije je Nemčija l. 1937. uvozila 20.630 ton tobaka v vrednosti 30.4 milijona RM ter tako prevzela 2 petini vsega tobačnega izvoza Nizozemske Indije.

Leta 1926. je bil pridelek tobaka v 1000 metrskih stotih naslednji: Bolgarija 240, Francija 114, Grčija 525, Italija 444, Nemčija 144, Madžarska 260, bivša Jugoslavija 148, Romunija 183, Kanada 131, Mehika 92, Brazilija 573, Portoriko 159, USA 6003, Japonska 700, Nizozemska Indija 456, Filipine 455, iz leta 1937. pa daje »Das Reich« naslednjo sliko svetovnega tobačnega pridelka:

	Nasadi 1000 ha	Pridelek 1000 m. st.
Evropa, Turčija in Severna Afrika	352	3629
Rusija	203	2000
Nizozemska Indija	169	529
Ostale trop. dežele		
Azije in Afrike	650	7158
Severna Amerika	716	6330
Srednja in Južna Amerika	191	1430
Skupaj	2284	21586

Na Nizozemsko Indijo pride od tobačnih nasadov 7.4%, od svetovnega pridelka pa 2.5%. Ti odstotki so tako nizki, da ne bi dosti pomenilo, če bi se moral v Nizozemski Indiji tudi ves tobak umakniti drugim rastlinam.

Najboljši tobak za cigarete je iz Zapadne Indije, za cigare iz Brazilije, za pipo pa iz Venezuele in Virginije. Dober tobak za cigarete imajo tudi južnovzhodne evropske dežele in ker se kadilci v Evropi od leta do leta bolj zavzemajo za cigarete, je prišel tako zvani orientalski tobak do velike veljave.

Največji pridelovalec tega tobaka je bila dolgo dobo Grčija, na drugem mestu je bila Turčija, na tretjem pa Bolgarija. Teritorialne spremembe na Balkanu v sedanji vojni so pri pridelovanju tobaka pomaknile na prvo mesto Bolgarijo, ki je dobila srbske in grške pokrajine, v katerih je bila toba-

USA in južno-ameriški petrolejski vrelci

Berlinski »Das Reich« naglašja, da se je v južno-ameriških deželah pred sedanjo vojno uveljavljalo načelo: Zemeljski zakladi so last naroda! — predvsem zaradi tega, da bi se zajezilo prodiranje severno-ameriških petrolejskih družb. Najbolj odločna je bila v tem pogledu Mehika, ki je l. 1938. razlatala vse tuje petrolejske družbe. Od začetka sedanje vojne pa kopni odpornost južno-ameriških dežel, nacionalni zaščitni zakoni se razveljavljajo, severno-ameriške petrolejske družbe pa uveljavljajo svoje stare, ponekod pa še močnejše vplive.

Mehika je lani novembra razlaščenim tujim družbam priznala polno odškodnino, severno-ameriške petrolejske družbe pa so pozneje dobile koncesije tudi za izkoriščanje nenačetih vrelcev. Z novim prodiranjem petrolejskih družb so v zvezi severno-ameriške vojaške operacije: zasedba mehiških obalnih točk, petrolejskih središč Venezuele ter oporišča v ekvadorskem zalivu Guayaquil. Popustiti je morala tudi Kolum-

bija, ki je preklicala razlastitev tujih družb ter dala proste roke družbi Standard Oil of New Jersey. To družbo je l. 1938. razlatala tudi Bolivija, ker družba koncesij ni izkoriščala, temveč si jih je pridržala za rezervo, pri čemer je bolivijska država izgubila dogovorjeni delež dobička ter imela škodo tudi zaradi tega, ker je morala bencin in težko olje uvažati iz USA. Proti koncernu Standard-Oil so bile vložene tožbe zaradi gospodarske škode in sabotaže. Te tožbe so zdaj umaknjene in Bolivija bo koncernu plačala še 1.75 milijona dolarjev odškodnine.

Tako so se po nekaj letih severno-ameriške petrolejske družbe spet močno usidrale v Južni Ameriki s pomočjo političnih in vojaških argumentov ter tudi s pretnjo, da Severna Amerika ne bo dajala na razpolago ladij za izvoz in uvoz južno-ameriških dežel. Pri svoji invaziji mislijo severno-ameriške podjetniške družbe bolj na bodoče kakor pa na sedanje izkoriščanje južnoameriških zemeljskih zakladov.

Mednarodni premogovni trg

V Angliji je premog racioniran, napovedana pa je ustanovitev državnega urada za premog, ki bo vodil vse gospodarstvo s premogom ter skrbel za zimsko rezervo. V uradu za premog bodo zastopniki rudarjev in podjetnikov.

V Franciji je uveden nov načrt za razdelitev premoga, ki se bo dobival na karte. Industriji, ki je obdržala 70% svojega predvojne obrata, je na razpolago 40% nekdanj porabljenih količin premoga.

V Belgiji se ravna proizvodnja premoga predvsem po številu vagonov, ki jih je mogoče dobiti na razpolago. Od meseca marca se proizvodnja nekoliko dviga.

Na Madžarskem so se cene domačega premoga zvišale za 8 do 20 odstotkov.

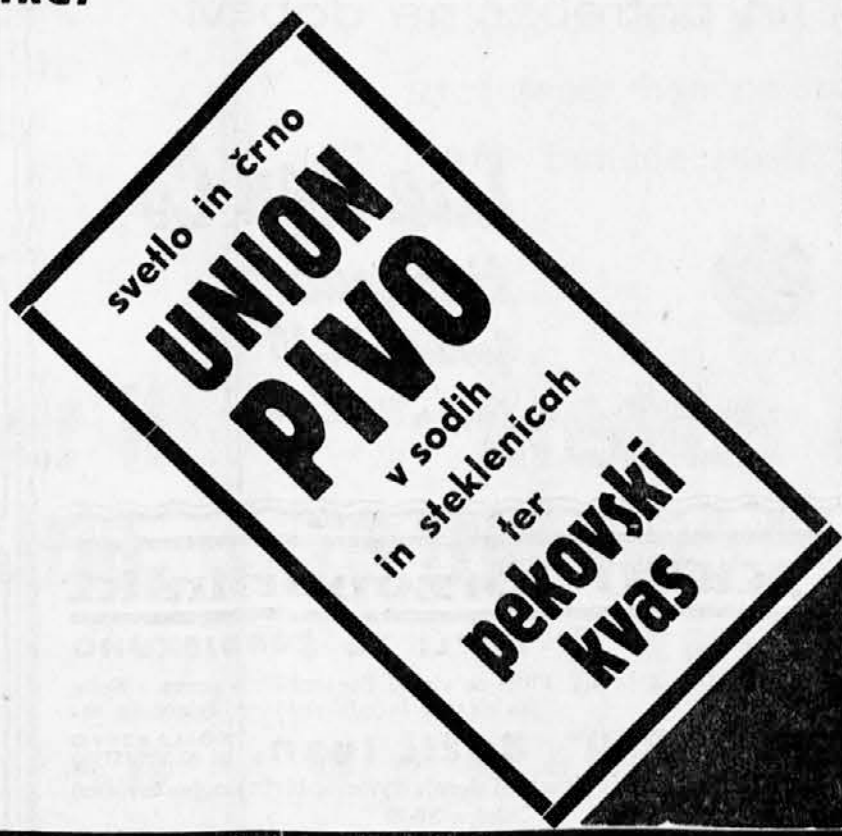
V Turčiji je občutno pomanjkanje premoga. Proizvodnja premoga v revirju Zonguldak se je sicer dvignila od 990.000 ton l. 1924. na okrog 3 milijone ton lani, a v teh letih je močno narasla tudi potrošnja. Pomanjkanje je občutno zaradi tega, ker je preprečen ves uvoz premoga.

V Španiji so v asturskem premogovnem revirju odprli dva nova rova, polagoma bo pa ves revir razširjen.

Japonska je napravila načrt za gospodarstvo s premogom v Vzhodni Aziji. Na te načrte sta pristali Francoska Indokina in Tajska.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE UNION V LJUBLJANI

**priporoča svoje
izborne izdelke:**

HRANILNICA LJUBLJANSKE POKRAJINE

Sedež Ljubljana

Tel.: 35-26, 35-27

(prej Hranilnica dravske banovine)

Sprejema vloge,

daje posojila, izvršuje navadna in klirinška nakazila, ter opravlja vse bančne posle

Ekspozitura Kočevje

Tel.: 1

Trgovinski register

Vpisi.

S. A. ISDA — Impianti Sollevamenti Distribuzione Acqua Tripoli-Torino — Agenzia di Lubiana (Filiale); ISDA d. d. črpalna postrojenja in vodovodna omrežja Tripoli-Torino — zastopstvo v Ljubljani (podružnica). Obratni predmet: Družba izdeluje konstrukcije vodovodnih naprav, izvaja dviganje in razdelitev vode z vsem tozadevnim trgovskim postopkom, vključno dobave zastopanih tvrdk. Tvrdka je podružnica pri kr. okrožnem sodišču v Tripoliju vpisanega glavnega zavoda enakega imena. Delniška glavnica znaša 940.000 lir. Člani upravnega sveta so: Comm. Avv. Cerutti Cirillo, Torino, predsednik, Cav. uff. Dott. Bertola Giuseppe, Torino, Avv. Crolle Vincenzo, Torino. Za direktorja podružnice je postavljen ing. Švigelj Fedor s pooblastilom, da zastopa podružnico in tvrdko ter podpisuje samostojno.

Spremembe in dodatki.

Rupena-Lutz, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovođa Pirc-Geyerjeva Matilda, ključavničarski mojster v Ljubljani. Izbrise se prokurist Belič Franc.

Tiskarna »Grafika« Ciril Sitar, Ljubljana. Vstopil je javni družbenik Strnad Egon, tiskarnar v Ljubljani, zbog česar je tvrdka odsej javna trgovska družba. Družbo zastopata oba družbenika vsak samostojno.

»Union« hotelska in stavbinska d. d., Ljubljana. Izbrise se član upravnega sveta dr. Krek Miha, vpiše pa član upravnega sveta Velikonja Narte.

Občni zbori

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani ima 17. redni občni zbor v torek dne 26. maja ob 11. v ravnateljstvu banke. Vsaj pet dni pred občnim zborom se morajo delnice položiti pri blagajni banke. Pet delnic daje pravico do enega glasu.

»Novobor«, splošna industrijska delniška družba v Ljubljani ima 19. redni letni občni zbor 26. maja ob 10. v družbini pisarni v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 13.

D. d. Šentjanski premogovnik And. Jakil, Krmelj ima 14. redni občni zbor 27. maja v družbeni pisarni v Krmelju. Delnice se morajo položiti 8 dni pred občnim zborom pri blagajni družbe v Krmelju ali pri tvrdki And. Jakil, tvornica koža i cipela v Karlovcu.

Premogokopna družba Belokrajina v Črnomlju ima občni zbor 27. maja ob 12. v rudniški pisarni v Krmelju.

Denarstvo

Pri zamenjavi dosedanjih romunskih kovancev z novimi je imela romunska vlada 1.300 milijonov lejev dobička, od katerih je 1000 milijonov porabil finančni minister. 300 milijonov lejev pa je šlo za kritje stroškov izdelave novih kovancev.

Nemško finančno ministrstvo je razpisalo konverzijo 4,5 odstotnih blagajniških zapiskov v 3,5 odstotne. Emisijski tečaj za nove zapiske je 99,25%.

Hranilne vloge v nemških hranilnicah so se lani zvišale za 11,5 milijarde mark, kar pomeni rekordno zvišanje. Vse hranilne vloge so v nemških hranilnicah narasle na 45 milijard mark.

Nemški list o gospodarstvu Avstralije

»Südost-Echo« deli gospodarstvo Avstralije na osnovno in industrijsko proizvodnjo ter prišteva pri tem k osnovni proizvodnji tudi rude in les. V zadnjem letu pred sedanjo vojno je bila vrednost avstralske proizvodnje v tisočih dolarjev naslednja:

kmetijstvo	91.403
živinoreja	84.421
mlekarkstvo	33.228
rudarstvo	27.381
gozdarstvo in ribarstvo	8.944

osnovna proizvodnja	245.377
industrijska proizvodnja	177.685

vsa proizvodnja (pridelki in izdelki) 423.062

Pri kmetijstvu pride od skupne vrednosti 91,4 milijona na pšenico 40,5, na seno 12,1, na sadje 8,5, na sladkor pa 8,7 milijona. Pri živinoreji pride od skupne vrednosti 84,4 milijona na volno 63,6, ostanek pa na meso in kožo.

V rudarstvu so bile v zadnjem desetletju velike spremembe. Proizvodnja premoga in zlata je po vrednosti 10,2 milijona na prvem mestu, dočim pride na srebro in svinec 3,8, na kositer pa 0,7 milijona.

Pri industrijski proizvodnji sta kovinska in strojna industrija na prvem, živilska in tekstilna pa na drugem mestu. V presledkih sledijo papirna, kemična in lesna industrija, med ostalimi pa je pomembnejša samo sladkorna industrija.

Avstralska zunanja trgovina je bila od julija 1938, do junija 1939, po vrednosti v milijonih dolarjev naslednja:

	Uvoz	Izvoz
Anglija	41,2	52,3
Kanada	7,7	1,5
Ceylon	0,8	1,1
Britanska Indija	2,9	1,4
Britanska Malajska	0,9	1,5
Nova Zelandija	2,1	5,3
ostale brit. dežele	5,6	3,4

vse brit. dežele	61,2	66,6
Francija	1,0	7,5
Nemčija	4,0	2,1
Japonska	4,1	3,9
Nizozemska Indija	7,0	1,1
USA	14,7	15,6
ostale dežele	10,2	14,7
vsa zunanja trgovina	102,2	111,5

Od začetka sedanje vojne se je položaj avstralske zunanje trgovine poostiril. Pred vojno je prišlo okrog 70% izvoza na volno, maslo, meso, pšenico, zlato in srebro. Volna sama je tvorila 30% izvoza. Britanske dežele so prevzemale do 60% vsega avstralskega izvoza, pri vsem tem pa je Avstralija komaj plačevala svoje dolgove Angliji, ki so znašali v povprečju zadnjih let okrog 22 milijonov dolarjev. Tako je imela Avstralija koristi samo od manjšega dela svoje zunanje trgovine (40%), ki pa je zdaj zelo skrčen, ker so z Japonsko vred odpadli tudi vsi evropski odjemalci.

Gospodarske vesti

Vseh zavarovanih delavcev in namščencev je na Hrvaškem 214 tisoč 103, od teh je zavarovanih pri Merkurju 14.630. Njih skupna letna zavarovana vsota znaša 274,2 milijona kun.

Popis vseh bakrenih predmetov je odredil hrvaški trgovinski minister, da bo mogoče izdelati dovolj modre galice, ki jo nujno potrebujejo vinogradniki.

Veleprodajalci na Hrvaškem smejo po najnovejši odredbi prodajati svoje blago samo za 3 odstotke dražje od cene, po kateri so ga kupili.

Potrošnja mila je na Hrvaškem racionirana tako, da dobi vsaka oseba na milno nakaznico na vsaka dva meseca 250 g enotnega milnega praha ali 100 g enotnega mila. Poleg tega dobi na vsake štiri mesece vsaka oseba po 100 g enotnega toaletnega mila, moški nad 18 let pa še 50 g mila za britje.

Potniki na hrvaških železnicah smejo imeti s seboj po odredbi gospodarskega ministra največ 5 kg živil. Prevoz večjih količin živil je dopusten le na podlagi posebnega dovoljenja prehranjevalnih uradov. Hrvaški listi pozivajo kmetovalce, naj čim več sejajo sončnic, ker bodo ne samo mogli semena dobro prodati, temveč bodo dobili tudi zadosti olja. Od tvornice namreč

**Vse pisarniške stroje
in potrebščine dobavi**

The Rex Co.

Ljubljana

Gradišče št. 10

Telefon št. 22-68

„KUBO“ brzoparilniki

KOTLI ZA ŽGANJEKUHO

Pralni kotli / Azbest / Filtri za vino / Tovarniške naprave / Kotle za sirarne in mlekarne — Priporoča se:

„KOTLARKA“ Božič Ivan, KOTLARSTVO IN KLEPARSTVO

LJUBLJANA, Bleiweisova 35 (preje Tyrševa, bivše strojne tovarne)
Telefon 37-92

smejo zahtevati za dobavljena semena po 10 kg olja za vsakega rodbinskega člana.

Zagrebski Meiml je imel lani 843.602 kun čistega dobička. Glavnica družbe znaša 10, rezerve pa 2,2 milijona kun.

V Beogradu je bila vpisana v trgovinski register družba Dinamit Nobel. Tvrdka, ki ima en milijon dinarjev glavnice, bo prodajala proizvode podjetij, ki so v koncernu te tvrdke v Nemčiji. Prevzela bo tudi tvornico lakov in barv v Zagrebu. Posebni oddelek družbe bo prodajal umetna gnojila.

V Beogradu so obdelali toliko vrtov, javnih parkov in nezazidanih parcel, da tretjini beograjskega prebivalstva ne bo treba kupovati povrtnine.

Tovarno vžgalic ustanovi bolgarsko finančno ministrstvo v Sofiji. Tovarna bo proizvajala na leto 150 milijonov škatlic in 75 milijonov zavitkov z vžgalicami.

4000 bolgarskih delavcev je bilo mobiliziranih za gradnjo cest v Dobrudži.

Madžarski trg. minister Varga je izjavil, da se je madžarska industrijska proizvodnja v zadnjih 20 letih potrojila, število industrijskih obratov pa podvojilo. Število v in-

dustriji zaposlenega delavstva se je zvišalo od 152.000 na 366.500.

Nakaznice za tobak se izdajo po nemškem vzorcu v Belgiji. Tobačne karte se bodo izdajale na podlagi oblačilnih nakaznic.

Po novi trgovinski pogodbi med Švedsko in Finsko bo izvozila Švedska v Finsko za 35 milijonov švedskih kron železa, jekla in strojev. Švedska je nadalje dala Finski kredit v višini 35 milijonov kron za nakup življenjskih potrebščin na Švedskem.

Življenjski stroški so se v Združenih državah Severne Amerike v primeri s stroški v oktobru 1941. zvišali za 22%.

Potrošnja bencina je racionirana v USA. Poraba bencina bo zmanjšana za 50%. Dne 1. junija bo racioniranje splošno.

Za 46 tržnih predmetov bo v USA izdana prepoved prodaje na obroke oz. bo omejena. Kreditni obseg se bo zaradi tega v USA zmanjšal za 7 do 8 milijard dolarjev.

Pridelek bombaža v Združenih državah Sev. Amerike cenijo letos na 10,7 milijona bal, dočim je lani znašal 12,5 milijona bal.

Uvedbo oblačilne karte napovedujejo v Avstraliji.

**Štampilje, etikete
tisk z jekloreza**

Telefon 38-61

A. ČERNE

Ljubljana, Dvorni trg 1

Cenjenemu občinstvu se priporoča

A. Žibert

Trgovina s čevlji in modnim blagom

Ljubljana, Prešernova ulica

VELEŽGANJARNA

Tvornica likerjev, ruma, vinjaka, vina-vermuta, bermeta, malinovca iz gorskih malin in kisa

Viktor Meden-Ljubljana

Celovška cesta št. 10 — Telefon št. 20-71

Pri nakupu vsakovrstnega manufakturnega blaga Vam priporočamo znano veletrgovino

R. MIKLAUC - „PRI ŠKOFU“

LJUBLJANA, Lingarjeva ul. 3 - Pred škofijo 3

Trgovina na drobno v pritličju — na debelo v I. nadstropju

Ustanovljeno leta 1869

Telefon št. 29-09

Ivan Brunčič

Ljubljana, Celovška c. 42

Stavbeno in pohištveno pleskarstvo in ličarstvo. Se najtopleje priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Cena zmerna! Delo solidno!

VRBINC IVAN

LJUBLJANA, Kolodvorska 8. - Tel. 42-98

Stavbeni, pohištveni pleskar, ličar in soboslikar

Se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Izdelava zelo solidna in po zmernih cenah.

**Modna konfekcija
za dame in gospode**

FRAN LUKIČ

**Liubljana
Stritarjeva ulica 9**

Svetlobna telesa, električne
stroje in aparate, elektroin-
stalacijski material, tehnične
predmete, elektroinstalacij-
ska dela in vse elekt. naprave

Vam najugodnejše nudi

Slavo Kolar

LJUBLJANA, Tyrševa cesta štev. 25a

TELEFON štev. 24-66

Že v 24 urah

barva, plesirani
kemično snazi
obleke, klobuke
itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrat-
nike in manšete. Pere, suši, monga in
lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Specialna zaloga
platna, belega in
pralnega blaga

ROBERT GOLI

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 3

Cglas

v „Trgovskem listu“
imajo vedno siguren

uspeh!

BIRMANSKA DARILA

URE IN OPTIČNI PREDMETI PO NIZKIH CENAH PRI

J. VILHAR - URAR - LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36

**G R O M
ŠPEDIČIJA**

LJUBLJANA, C. Soške divizije 14/I.

NASLOV BRZOJAVKAM: „GROM“ - TELEFON INTERURBAN ŠT. 24-54

Zastopstva v vseh večjih mestih v tu- in
inozemstvu. — Zastopniki družbe spalnih
vozov S. O. E. za ekspresne pošiljke. —
Vse potrebne informacije brezplačno

PLETENINE

F. & M. ROZMAN

LJUBLJANA

Gosposka ul. 4

Židovska ul. 7

Bleiweisova c. 5 „Slavija“

SPLOŠNA TRGOVSKA DRUŽBA

Z O. Z.

LJUBLJANA

BLEIWEISOVA (TYRŠEVA) CESTA 33

**ŠPEDIČIJA TURK
LJUBLJANA**

prevzema

Ocarinjenje vseh uvoznih in izvoz-
nih pošiljk in to hitro, skrbno in
po najnižji tarifi. Revizija pravil-
nosti zaračunanja carine in vsa po-
jasnila brezplačno. Vilharjeva c. 33
(naspr. nove carinarnice) Tel. 24-59

**PROSTO
JAVNO SKLADIŠČE**

prevzema

Vskladiščenje raznega blaga, kakor
tudi pohištva v lastnem, mestne tro-
šarine in uvoznine prostem javnem
skladišču. Oskrba inkaso-povzetij.
Kotnikova ulica štev. 12 (nasproti tovor-
nega kolodvora) — Telefon 21-57
mestne elektrarne) — Telefon 30-73

Steklo

Porcelan

**AVGUST
AGNOLA
LJUBLJANA**

Bleiweisova cesta 10 — Telefon 24-78

Emettiamo

assegni circolari del Credito Italiano,
facciamo rimesse di denaro e tutte
le altre operazioni di banca per
tutte le piazze d'Italia

**Istituto di credito per il
Commercio e l'Industria,
Lubiana**

Prešernova 50

Izstavljamo

cirkularne čeke na Credito Italiano,
izvršujemo bančna nakazila ter vse
ostale bančne posle po vsej Italiji

**Kreditni zavod
za trgovino in industrijo
v Ljubljani**

Prešernova 50

Príporočá se
manufaktúrna veletrgovina

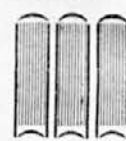
F. HREHORIČ, LJUBLJANA

Bleiweisova cesta 28

ŠALAMUN & LAMPE
MANUFATURA NA DEBELO

LJUBLJANA
Frančiškanska 4, tel. 37-89

KNJIGOVEZNICA
Ljudske tiskarne

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

a) Knjigoveški oddelek: b) Torbarski oddelek:

Vezave vseh vrst od preprostih do razkošnih

Zaloga poslovnih knjig in razstiranih papirjev za knjigovodstvo.

Izdelovanje kovčgov, potnih in damskih torbic, aktovk, listnic, denarnic in sličnih galanterijskih izdelkov.

Solidno in priznano delo.

S. A.
FRATELLI CITTERIO
MONZA

Via C. Cattaneo 10/12

Glavnica: 1.200.000 vplačana
Brzjavke: Ceforait - Telefon 35-46

Tkanje Jacquard in baržuni
Blago za pohištvo
Prevleke
Preproge
Pogrinjala
Predposteljniki
Tekalci
Blazine

REMO STROMA
BIELLA

Telefon pisarna: 23-00
stanovanje: 23-04

Preje iz grebenane
volne in vse vrste
bombaževine

Delniška družba
INDUSTRIJA JUTE
MANTEGAZZA

Glavnica
L. 1.500.000 popolnoma vplačana
Sedež:

MILANO
Via S. Vincenzo, 28
Telefon 31-455

Brzjavke: Jutamente Milano

Tvornice:
GENOVA-VOLTRI
Telefon 409-152

Tovarna predv. tkanin in vreč iz jute
in mešanih tkanin iz konoplje in jute

Soc. An.
Pastori & Casanova
Tkanje jacquard

Via Tommaso Grossi 5 - Monza

Telefon: 25-54, 26-43, 21-50

Brzjavke: Jacquard: Monza

Blago za pohištvo, prevleke in baržuni. Mizne prevleke, posteljna pogrinjala in preproge i. t. d.

Botta & Nicolini
Via Cottolengo 2
Biella

Česana preja iz
volne in fljoka.
Veste za pletenine in zastore

S. A.
Boccadelli Aldo

Biella

Via G. B. Serralunga

Preje za pletenine, nogavice in tkanja. - Posebne preje za ročna dela. - Z a o b a l a

F. I. V. A. BORNAGHI

FABBRICA ITALIANA TULLE E VELI ANDALUSA «BORNAGHI»
Delniška družba

Vplačana glavnica 3.000.000 Lir

Sedež in glavno ravnanjstvo:

MILANO

Via S. Gregorio, 44

Tovarna v VAPRIO d'ADDA (Milano)

Telefon Milano 66387, Vaprio d'Adda 9

IZDELKI:

Tančice «Andalus», tančice tip «Chaudry» in tip «Chantilly». — Tančice vezane za birmo, obhajilo in poroko. Žalne in cerkvene tančice. Til za vojaško potrebo in za mreže proti komarjem. Tili gladki bombažni, raionski, svileni, beli in barvani za konfekcije. Izdelani tili za konfekcije in okras

Čitajte »Trgovski list«!

A. C. B. AZIENDA CARTARIA BICCHI, MILANO

VIA FILODRAMMATICI N. 5 - Tel. 87-068

Zaloge papirnice: Milano, Firenze, Genova, Torino, Roma

Tiskovni pisalni papir, papir za publikacije, knjižni papir, risalni, priročni papir, prirejeni papir, črtan, pisemski papir v škatlah in ovitkih, trgovski ovitki, pivniki, dvojni kvadratni papir želatiniran, papir za platnice, offset papir in listki, higienski valjci, progasti papir za pisalne stroje.

VSE VRSTE LANENIH IN KONOPNIH IZDELKOV

FINIFICIO E CANAFICIO NAZIONALE MILANO

VIA ANSPERTO N. 5

Glavnica L. 85.000.000

Priključena podjetja:

S. A. CANAFICIO VENETO

ANTONINI & CERESA

S. A. INDUSTRIE CANAPIERE ITALIANE

S. A. AGRICOLA INDUSTRIALE DEL LINO

23 TVORNICE / 15.000 DELAVCEV / 100.000 PREDILNIH VRETN ZA LAN, KONOPLO IN JUTO / 18.000 PLETILNIH VRETN / 3.500 LIKALNIH VRETN / 1.800 MEHANIČNIH STAVEV / 75 STROJEV ZA VRVARSTVO VODNI IN PARNI POGON 20.000 K. S. IZVOZ PO VSEM SVETU

ITALVISCOSA

Corso Vittorio Emanuele n. 37-39

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili artificiali Viscosa prodotte da:

SNIA VISCOSA

Società Nazionale Industria Applicazioni Viscosa
Capitale Sociale L. 1.050.000.000
Sede Sociale e Direzione
Milano — Via Cernaia 8

CISA VISCOSA

Compagnia Industriale Società Anonima Viscosa
Capitale Sociale L. 257.125.000
Sede Sociale e Direzione
Roma — Via dei Sabini 4

CHATILLON

Società Anonima Italiana per le Fibre Tessili Artificiali già Chatillon
Capitale Sociale L. 175.000.000
Sede Sociale e Direzione
Milano — Via Conservatorio 13

Družba za izključno prodajo umetnih tekstilnih vlaken »Viscosa«, ki jih izdelujejo:

SNIA VISCOSA

Narodna industrijska družba
Izdelki iz »Viscose«
Glavnica L. 1.050.000.000
Sedež tvrdke in ravnanjstvo
Milano — Via Cernaia 8

CISA VISCOSA

Industrijska družba d. d. Viscosa
Glavnica L. 257.125.000
Sedež tvrdke in ravnanjstvo
Roma — Via dei Sabini 4

CHATILLON

Italijanska delniška družba za umetna tekstilna vlakna prej Chatillon
Sedež tvrdke in ravnanjstvo
Milano — Via Conservatorio 13

Rapp. per Lubiana — Zastopstvo za Ljubljano

S. C. I. E. SOCIETÀ COMMERCIALE
IMPORTAZIONI ESPORTAZIONI
PUHARJEVA ULICA ŠT. 3

G. L. TONDANI
FABBRICA TESSUTI
GIELTIRAION

Predilnice:

Binago

Fenegro

Saronno

Specializirana proizvodnja surovih tkanin iz rajona in snafjoka za industrijo tiskanih tkanin
Ravnanjstvo in pisarne:

MILANO

Via Francesco Sforza N. 43

SOCIETÀ ANONIMA
COTONIFICIO POSS

Sedež:

MILANO

Via S. Andrea 2

Glavnica L. 10.000.000

Ameriška preja, egipčanska (kamgarn) enojna in ovita — Čista fljoka in mešana preja — Surovo tkanino, gladke in barvane — Posteljna pogrinjala iz rajona, okrašeni prti

Tvornice:

SARONNO — Tkalnica Jacquard
UBOLDO — Mehanična predilnica in tkalnica
CESATE — Predilnica - pletilnica - gazatura

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

E' INUTILE SOFFRIRE
ZAKAJ BI TRPELI!

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlica, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence